

under Statens Tilsyn og Beskyttelse, til en nogenlunde ensartet Beslutning. Hvad der staaer de forskellige Anskuelse imellem, er naturligvis væsentlig Betænkneligheder af finansiel Art; men der er ogsaa i nogen Grad forskellige Anskuelser om Tempoet for hele denne Sags Løsning. Men da man nu fra alle Sider erkender, at det i høj Grad er nødvendigt, at man kommer ud af det Uføre, hvori Teatret for Tiden befinder sig, er det mit Haab, at det vil være muligt at tilvejebringe en Forstaaelse. Jeg vil i denne Forbindelse gerne pege paa Muligheden af at tilvejebringe de fornødne Midler ved Hjælp af et Præmieobligationslaan. Jeg ved vel, at hele denne Tanke om et saadant Laan har betydende Modstandere, men det var jo dog muligt at overvinde denne Modstand. Det ligger snublende nær at ræsonnere som saa, at hvad man med Held har kunnet gennemføre paa Teaterbygningsomraadet i Stockholm og Kristiania, maa ogsaa uden større Vanskelighed kunne gennemføres her. Det er mit Partis Haab, at det maa lykkes i dette Ting ved gensidig Forstaaelse mellem de afvigende Anskuelser at naa til et Resultat, der bevarer de tre Kunstarter under Statens Tilsyn og Beskyttelse og bevarer dem paa det nuværende kongelige Teaters og Magasinbygningens Grund. Det er vor Overbevisning, at dette vil blive til Gavn for hele vor sceniske Kunsts Udvikling og til Glæde for Befolkningen.

Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at støtte det Forslag, som fra anden Side er fremkommet om Nedsættelse af et Udvalg — det er vel dér, Afgørelsen skal falde.

Martin Olsen: Ja, der er fuldstændig Enighed om, at Arbejdsvilkaarene for Skuespil og Opera, Kapel og Ballet for Tiden er fuldstændig utaalelige. De er fuldkommen uøkonomiske, ja, for at bruge en enkelt Talers Udtryk i Folketinget: de er næsten forrykte. Men der er lige saa fuld Uenighed om, hvorledes disse Forhold skal afhjælpes. Og det forekommer mig, at efter at Behandlingen i Folketinget har vist saa megen Dissens, er det ikke blevet bedre. Det er blevet endnu mere broget, endnu mere forvirret, forekommer det mig. Jeg ser i dette Øjeblik ikke megen Udgang af denne Sag.

Undervisningsministerens Lovforslag gik, saaledes som det fremkom, ud paa at købe Casino til Operascene. Det vilde af-føde ret store Udgifter. Men dette opholder jeg mig ikke ved. Det, som det for mig kom an paa, var, hvad Casino skulde bruges

til. Den skulde bruges til Opera. Jeg blev meget forbavset, da jeg hørte det. Jeg kunde forstaa, om man havde købt Casino til Skuespil og beholdt den nuværende Nationalscene til Opera. Det havde der efter de allerfleste almindelige Menneskers Opfattelse været mere Grund til. Jeg ved godt, at der er en Del Pietet overfor de Figurer, som staaer udenfor Statsteatret, Holberg og Oehlenschläger. Det var mig for saa vidt et Lyspunkt, at Ministeren havde knyttet en lille Scene med Plads til 400 Tilhørere til det nuværende Teater. Men for mig bestod Skavanken i, at man vilde købe Casino til Operascene, det var tilstrækkeligt til, at min Dom om denne Tanke maatte blive fældende. Jeg var, som sagt, glad ved den lille Scene til de 400 Tilhørere, dog ikke for at den skulde forbeholdes til Opførelse af disse forvredne og triste Stykker, nej, man kan godt spille muntre Stykker, god og fin Kunst, let tilgængelig Komædie paa en saadan lille Scene. Jeg kunde tænke mig, at den højtærede Minister har taget Eksemplet til denne lille Scene fra den By, hvor han er valgt. Der findes nemlig i Stubbekøbing det mest elskelige lille Teater, som tænkes kan, med Plads til saadant noget som 400 Tilhørere, hvor man, efter hvad der siges, kan høre hvert Ord fra den ene Ende til den anden, og hvor Skuespillerne med Forkærlighed optræder, fordi de ved, at hvad de siger, enhver Nuance, enhver Pointe, høres ud til de yderste Kroge. Jeg holder meget af de smaa Teatre, jeg var derfor glad ved Tanken om denne lille intime Scene, og jeg beklager for saa vidt, at den er gaaet ud af Spillet, thi den havde for mig været en Vinding.

Den hovedsagelige Grund til, at man vilde have Operaen ud i Casino, var nok, som jeg har nævnt, Venerationen for Holberg og Oehlenschläger. Denne Veneration kan til Dels forstaaes, naar man ved, at dér i ca. 170 Aar har været spillet Komædie paa Kongens Nytorv, og at Holberg har leveret en væsentlig Del af Repertoiret dér. Men det er ikke saaledes, at Holbergs Stykker er fødte dér. Fra 1722 til 1727 opførtes af Holbergs 35 Komædier de 23 i Grønnegade — det er dog til en Side, det er ikke Kongens Nytorv. Saa kommer den pietistiske Periode, hvor Teatret var lukket. Fra 1747 til 1748 opføres de næste 3 i Bergs Hus i Læderstræde — det er heller ikke Kongens Nytorv. Fra 1749 til 1754 opføres 8 Komædier i det tidligere Teater paa Kongens Nytorv, altsaa heller ikke i det nuværende. Kun et eneste Stykke af Holbergs Komædier, „Den forvandlede Brud-